

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/57/2017
Identifikačné číslo spisu: 3815218103
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3815218103.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci návrhu oprávneného C. G., bývajúceho v R., zastúpeného advokátkou JUDr. Danielou Ježovou, LL.M., PhD., so sídlom v Bratislave, Javorinská 13, proti povinnej D. W., bývajúcej v W., zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Garom, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 14, za účasti maloletej T. W., zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, Šumperská 35/1, na vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia a o nariadenie výkonu rozhodnutia, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 17 Em 1/2015, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 24. augusta 2016 sp. zn. 23 CoE 192/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Povinná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 3. marca 2016 č. k. 17 Em 1/2015-47 vyhlásil rozsudok High Court of Justice, Family Division pod číslom FD 15P00428, ZC15P00974, vydaný 8. októbra 2015, opravený 19. októbra 2015, za vykonateľný v Slovenskej republike v časti, v ktorej bolo rozhodnuté: „Súd nariaďuje, že otec C. G. má rodičovskú zodpovednosť k R. W., narodenej L.“. Druhým výrokom súd prvej inštancie zamietol návrh otca na výkon rozhodnutia podľa § 272 a nasl. O.s.p. Tretím výrokom zamietol v prevyšujúcej časti návrh otca na vyhlásenie rozsudku High Court of Justice, Family Division pod číslom FD 15P00428, ZC15P00974, vydaný 8. októbra 2015, opravený 19. októbra 2015, za vykonateľný na území Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“). Štvrtým výrokom súd prvej inštancie ustanovil R. W., narodenej U. opatrovníka: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza. Po právnej stránke rozhodnutie odôvodnil s poukazom na čl. 28 ods. 1, čl. 23, čl. 24, čl. 26 a čl. 47 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej aj ako „nariadenie“), keďže nezistil dôvody pre

neuznanie rozhodnutia podľa čl. 23 predmetného nariadenia. Ďalej súd prvej inštalácie uviedol, že vyhlásenie vykonateľnosti znamená, že na území SR má otec rodičovskú zodpovednosť k dieťaťu tak, ako každá iná osoba, ktorá je či už ako otec alebo matka zapísaná v rodnom liste dieťaťa a nebola pozbavená výkonu svojich rodičovských práv alebo nebolo jej otcovstvo zapreté. Vyhlásením vykonateľnosti je rozhodnutie bez ďalšieho vykonateľné a netreba ho osobitne vykonávať vo vykonávacom konaní podľa § 272 a nasl. O.s.p. a z tohto dôvodu súd zamietol návrh otca na výkon rozhodnutia. Súd prvej inštalácie zamietnutie návrhu v prevyšujúcej časti odôvodnil tým, že ostatné výrokové časti uvedeného rozsudku sa netýkajú nadobúdania, výkonu, prenesenia, obmedzenia alebo odňatia rodičovských práv a povinností podľa čl. 1 ods. 1 písm. b) a v zmysle ods. 2 tohto článku predmetného nariadenia. Rozhodnutie o tom, že rozhodovanie o dieťati bude ponechané v právomoci High Court of Justice, Family Division nemožno považovať za rozhodnutie o rodičovských právach k dieťaťu, keďže ide o rozhodnutie o tom, ktorý súd má mať právomoc, pričom takéto rozhodovanie súdu vo veci samej nepatrí, keďže posúdenie právomoci je vecou predbežného posúdenia podľa čl. 8 - 20 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003. Rozhodnutia o tom, že matka vráti dieťa do P., o návrate upovedomí zástupcov otca, dieťa potom nemožno odvieť z P. a orgány P. majú spolupracovať na okamžitom návrate dieťaťa, rovnako nemožno považovať za rozhodnutia podľa čl. 1 ods. 1 písm. b) a v zmysle ods. 2 tohto článku predmetného nariadenia, keďže ide o rozhodnutia, ktoré sa týkajú návratu neoprávnenne premiestneného dieťaťa, na ktoré sa primárne nevzťahuje nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003, ale Haagsky dohovor z roku 1980. Uznatie rozhodnutia v tejto časti by bolo porušením Haagskeho dohovoru z roku 1980, ktorý v spojení s § 178a a nasl. O.s.p. stanovuje konkrétnu možnosť otca domáhať sa na slovenských súdoch návratu dieťaťa do P..

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie oprávneného a povinnej uznesením z 24. augusta 2016 sp. zn. 23 CoE 192/2016 výrok uznesenia súdu prvej inštalácie v časti, v ktorej bolo rozhodnuté, že: „Súd nariaďuje, že otec C. G. má rodičovskú zodpovednosť k R. W., narodenej U.“, zmenil tak, že návrh otca zamietol. Vo zvyšnej časti uznesenie súdu prvej inštalácie potvrdil a povinnej priznal voči oprávnenému nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštalácie a aj v odvolacom konaní vo výške 100 %. Odvolací súd uviedol, že nakoľko Rozhodnutie anglického súdu v časti o rodičovskej zodpovednosti otca (ďalej aj „Rozhodnutie“) bolo rozhodnutím vydaným v zmysle nariadenia Brusel II, aj jeho uznanie a výkon podlieha ustanoveniam tohto nariadenia. V odvolacom konaní povinná predložila rodný list maloletej vydaný Ministerstvom vnútra SR - osobitná matrika Bratislava, kde je ako otec maloletej zapísaný p. Q. K., ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov v súlade s ustanovením § 91 zákona č. 36/2005 Z.z., čím je otcovstvo maloletej na území SR právne záväzne určené. Vzhľadom na uvedené tak odvolací súd zistil dôvod, pre ktorý Rozhodnutie v časti, v ktorej bolo rozhodnuté: „Súd nariaďuje, že otec C. G. má rodičovskú zodpovednosť k R. W., narodenej U.“ nemožno uznať, nakoľko v zmysle čl. 23 písm. a) nariadenia Brusel II by jeho uznanie bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore s verejným poriadkom SR. Mal za to, že žiaden súd SR nemôže svojím rozhodnutím vo veci maloletého dieťaťa, ktoré je slovenským štátnym občanom, založiť taký právny stav, ktorý by de facto aj de iure znamenal, že podľa právneho poriadku SR by maloletá R. W. mala určených dvoch otcov. Takýto právny stav nie je vo verejnom záujme, ani v záujme maloletej. Vo zvyšnej časti odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštalácie ako vecne správne. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštalácie správne návrh oprávneného na výkon rozhodnutia zamietol, a to s poukazom na čl. 47 nariadenia, keď vyhlásením Rozhodnutia za vykonateľné, by ho nebolo potrebné osobitne vykonávať vo vykonávacom konaní podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 161/2015 Z.z., účinného od 1. júla 2017, ďalej len „CMP“ - poznámka dovolacieho súdu). Odvolací súd potvrdil aj výrok súdu prvej inštalácie, ktorým zamietol v prevyšujúcej časti návrh oprávneného na vyhlásenie Rozhodnutia za vykonateľné na území SR a stotožnil sa s jeho odôvodnením.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený (ďalej aj ako „dovolateľ“) na súde prvej inštalácie dňa 9. novembra 2016 dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a súčasne, aby zrušil rozhodnutie súdu prvej inštalácie, prípadne, aby zmenil uznesenie odvolacieho súd tak, že vyhlasuje rozsudok High Court of Justice, Family Division č. FD 15P00428 ZC15P00974, vydaný dňa 8. októbra 2015, opravený dňa 19. októbra

2015, za vykonateľný na území Slovenskej republiky v celom rozsahu. Dovolanie odôvodnil s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená. Dovolateľ namieta proti výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zamietol návrh na vyhlásenie rozsudku High Court of Justice, Family Division č. FD 15P00428 ZC15P00974, vydaný dňa 8. októbra 2015, opravený dňa 19. októbra 2015, za vykonateľný v časti: Súd nariaďuje, že otec C. G. má rodičovskú zodpovednosť k R. W.. Poukázal na to, že otcovstvo k dieťaťu sa určuje na základe 3 zákonných domniek, pričom existencia jednej domnienky zakladá prekážku nástupu inej právnej domnienky otcovstva. Preto prejav muža o uznaní otcovstva k dieťaťu narodeného mimo manželstva nie je právne účinný, pokiaľ už nastúpila domnienka otcovstva muža, ktorý so ženou v rozhodnom čase súložil a bol uznaný za otca maloletého dieťaťa súdom. Nástupom 3. domnienky otcovstva dieťaťa sa stáva táto domnienka nevyvrátiteľná. Dovolateľ uviedol, že údajný otec maloletej p. Q. K. urobil prehlásenie o otcovstve maloletej s matkou dieťaťa až dňa 22. februára 2016, pričom oprávnený bol na základe rozsudku High Court of Justice, Family Division č. FD 15P00428 ZC15P00974, vydaný dňa 8. októbra 2015, opravený dňa 19. októbra 2015, zapísaný na príslušnej matrike v rodnom liste maloletej, v kolónke „otec“, vydanom v Anglicku dňa 8. januára 2015, teda skoro 5 mesiacov po nastúpení 3. domnienky otcovstva v dôsledku vydaného súdneho rozhodnutia. Preto išlo o neúčinné priznanie otcovstva bez právneho následku. Vzhľadom na uvedené tak podľa dovolateľa nejde o prekážku, pre ktorú by bolo potrebné neuznať prvé právoplatné cudzie rozhodnutie. Trval na tom, že odvolací súd rozhodol v priamom rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky a konštantnou judikatúrou týkajúcou sa otcovstva a nástupu 3 zákonných domniek. Maloletá má iba jedného otca, ktorým je oprávnený. Aj v zmysle dohovoru o právach dieťaťa je najlepším záujmom dieťaťa mať zapísaného v rodnom liste biologického otca, ktorým nie je Q. K.. Rozhodnutím odvolacieho súdu tak boli porušené práva maloletej. Vo vzťahu k rozhodnutiu anglického súdu uviedol, že má dvojakú povahu a to, že je rozhodnutím o priznaní rodičovských práv a povinností oprávnenému ako zástupcovi maloletého a rozhodnutím o priznaní rodičovských práv oprávnenému z titulu, že je otcom maloletého vo význame určenia otcovstva. Otec dieťaťa môže získať status otca priznaním rodičovských práv a to: a) ak uzatvoril manželstvo s matkou v čase narodenia dieťaťa, alebo následne po pôrode dieťaťa, b) ak je zapísaný na rodnom liste pri deťoch narodených v P., c) ak s matkou uzatvoril dohodu o rodičovskej povinnosti, d) ak súd na návrh otca vydal rozhodnutie o priznaní rodičovských práv. Preto ak anglický súd priznal oprávnenému rodičovskú zodpovednosť, priznal mu určité práva a povinnosti, na základe ktorých je aj legálne zákonným zástupcom maloletého, pričom tak rozhodol preto, že oprávnený je otcom dieťaťa. Dovolateľ poukázal aj na ustanovenia Zákona o deťoch z roku 1989 (Children Act 1989) týkajúcich sa výkladu pojmu rodičovská zodpovednosť, ktorá znamená všetky práva, povinnosti, moci, zodpovednosti a oprávnenia, ktoré podľa práva má rodič dieťaťa vo vzťahu k dieťaťu a jeho majetku. Vo vzťahu k výhrade verejného poriadku, na ktorú poukázal odvolací súd, dovolateľ uviedol, že bola zo strany súdu aplikovaná nesprávne a bez opory v predpisoch. Tak v zmysle slovenského právneho systému, ako aj anglického právneho systému môže mať dieťa súčasne iba jedného otca, pričom súčasne môže mať viacerých zástupcov, čo však neznamená, že dieťa má viacerých otcov. Súd nemôže nevziať v úvahu platne určené otcovstvo oprávneného k maloletému dieťaťu anglickým súdom a aplikovať výhradu verejného poriadku v dôsledku toho, že na Slovensku došlo k neúčinnému súhlasnému určeniu otcovstva. Dovolateľ uvádzal, že konanie o priznaní rodičovskej zodpovednosti nie je v rozpore so slovenským právnym poriadkom. Dovolateľ dovolaním napadol aj potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu, ktorým s poukazom na rozhodnutie súdu prvej inštancie došlo k zamietnutiu návrhu otca na výkon rozhodnutia a vyhlásenia vykonateľnosti rozsudku High Court of Justice, Family Division č. FD 15P00428 ZC15P00974, vydaný dňa 8. októbra 2015, opravený dňa 19. októbra 2015, v prevyšujúcej časti, t. j. vo výrokoch, ktorými bolo rozhodnuté, že povinná vráti dieťa, R. W., do P., pred návratom poskytne matka právnym zástupcom otca informácie o dátume a čase cesty a adrese, kde sa bude zdržiavať a zároveň, že po návrate maloletej do jurisdikcie v P. ju z nej nesmie odviezť žiadna osoba, vrátane matky alebo otca bez povolenia súdu. Súd prvej inštancie, ako i odvolací súd nevyhlásenie oprávneným žiadaných výrokov cudzieho rozhodnutia odôvodnili tým, že nejde o rozhodnutia podľa nariadenia (ES) 2201/2003, a to aj napriek tomu, že rozsudok ako celok je opatrený doložkou podľa čl. 39 tohto nariadenia. Zároveň poukázal na čl. 1 bod 1 písm. b) a čl. 1 bod 2 písm. c)

nariadenia, v zmysle ktorých, podľa názoru dovolateľa, rozhodol anglický súd. V neposlednom rade poukázal aj na čl. 61 predmetného nariadenia, v zmysle ktorého prichádza do úvahy aplikácia Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996, pričom v prípade, ak ide rozhodnutie anglického súdu nad rámec nariadenia č. 2201/2003, spadá pod úpravu dohovoru z roku 1996.

4. Povinná v písomnom vyjadrení k dovolaniu oprávneného navrhla dovolanie zamietnuť.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v písomnom vyjadrení k dovolaniu opísal vzťahy maloletej R. W. k matke, jej sociálne vzťahy, väzby na krajinu obvyklého pobytu a uviedol, že bude v jej prospech, aby bol v rodnom liste uvedený biologický otec maloletej.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie oprávneného je potrebné odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý

dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Vychádzajúc z uvedeného (bod 11. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovene zákonom (§ 428 CSP) a dovolať v ňom napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým vo výroku I. bolo zmenené rozhodnutie súdu prvej inštancie a vo výroku II. bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie (II. a III. výrok).

13. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudli účinnosť nové civilné procesné kódexy (CSP a CMP). Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového, či mimosporového konania (vrátane dovolacieho konania) treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012).

14. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015).

15. Nadalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ďalej len „ústavný súd“ alebo „ÚS“, sp. zn. II. ÚS 172/03).

16. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti v zmysle § 419 a nasl. CSP.

17. Oprávnený prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP sa však vzájomne vylučuje; ich súbeh, resp. vzájomná kumulácia je vylúčená (por. napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 14/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 123/2017, 6 Cdo 129/2017, 6 Cdo 13/2017, 6 Cdo 21/2017). V rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 123/2017 k možnosti vyvodzovania prípustnosti dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň z § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP uviedol, že „súčasná existencia všetkých týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje. Nemožno totiž odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustálené a zároveň, že dovolacím súdom nebola riešená, resp. že je ním riešená rozdielne“ [poznámka: sťažnosť, podaná proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu, odmietol ústavný súd ako neopodstatnenú (I. ÚS 644/2017)]. Vec prejednávajúci senát, ktorý sa stotožňuje s týmito právnymi názormi, nadväzujúc na ne dodáva, že pokiaľ procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tvrdiac, že určitá právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená a zvolené riešenie sa stalo súčasťou „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“, od ktorej sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm.

a/ CSP), je len logické, že zároveň nemôže úspešne argumentovať tým, že tá istá otázka ešte nebola dovolacím súdom vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo že je rozhodovaná (riešená) rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP) (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 67/2017).

18. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

19. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, odvolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú právnu otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného odvolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým a ni vyhľadávať všetky (d o úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil odvolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarčinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 58/2017, 4 Cdo 125/2017).

20. V danom prípade oprávnený v dovolaní argumentoval na jednej strane tvrdením, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) a na druhej strane súčasne argumentoval tvrdením, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). V rámci časti A/ dovolania označeného ako „K otcovstvu navrhovateľa podľa slovenského právneho poriadku“ poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu pod sp. zn. 5 Cdo 492/2015.

21. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľom uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 492/2015 sa týkalo určenia otcovstva k maloletému dieťaťu, keď dovolací súd dovolanie odmietol ako neprípustné bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý konanie zastavil vzhľadom na skutočnosť, že druhá zákonná domnienka otcovstva má prednosť pred treťou zákonnou domnienkou otcovstva rozhodnutím súdu o určení otcovstva, tá sa uplatní až v prípade, ak nedošlo k určeniu otcovstva podľa už spomínanej druhej zákonnej domnienky. Predmetom konania v danej veci je návrh na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a nariadenie jeho výkonu v zmysle Brusel II bis, ktoré v čl. 1 upravuje rozsah pôsobnosti, pričom ako vyplýva z čl. 1, bod 1 písm. b) vzťahuje sa na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností a nevzťahuje sa na určenie alebo popretie rodičovstva. V podanom dovolaní sa tak dovolateľ zjavne odklonil od samotného predmetu konania, keď ho dôvodil aj právnym posúdením zákonných domniek určenia otcovstva podľa slovenského právneho poriadku (a v tejto súvislosti zrejme poukázal aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 492/2015), čo však nebolo predmetom konania, nakoľko cudzím rozhodnutím bola dovolateľovi síce určená rodičovská zodpovednosť, ale k určeniu otcovstva nedošlo.

22. Pri takomto vymedzení dovolacích dôvodov nemožno považovať podmienky prípustnosti dovolania za splnené, pretože súčasne uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa písm. a/ a písm. b/ § 421 ods. 1 CSP sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje (nemožno súčasne tvrdiť, že určitá právna otázka v rozhodovacej

praxi dovolacieho súdu nebola ešte vyriešená a zároveň tvrdiť, že tá istá právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená a toto riešenie sa stalo súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odklonil). Okrem toho oprávnený v dovolaní vo vzťahu k tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu označil jedno rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré však nie je možné aplikovať na dôvody dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pretože rozhodujúce je, že dovolateľ v dovolaní nenastolil žiadnu právnu otázku, keďže dovolateľ v rozsiahlom dovolaní (členenom na štyri časti) len uskutočnil výklad inštitútu otcovstva podľa slovenského právneho poriadku, vyjadril sa k povahe rozhodnutia anglického súdu a inštitútu „otcovstva“ a „rodičovskej zodpovednosti“, k pojmu verejného poriadku a jeho významu a popísal praktickú stránku súčasného právneho stavu. Dovolateľ síce celkom jednoznačne vyjadril nesúhlas s rozhodnutím krajského súdu, pretože podľa jeho názoru ide o rozhodnutie, ktoré sa v každom ohľade prieči práve verejnému poriadku Slovenskej republiky, právu Európskej únie, medzinárodnému právu ako aj ustálenej praxe judikatúry v rodičovských veciach týkajúcej sa určenia otcovstva, ale konkrétne nešpecifikoval v čom namietané údajné priečenie sa spočíva.

23. Dovolací súd pripomína, že len za predpokladu, že dovolateľ relevantne odôvodní prípustnosť dovolania tým, že uvedie len ten z dôvodov (§ 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ CSP), ktorý z jeho pohľadu atribúty v tomto ustanovení uvedené napĺňa, dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia, spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ.

24. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

25. V danom prípade dôvodom pre odmietnutie dovolania je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolateľ zastúpený advokátkou totiž označil za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a súčasne písm. b/ CSP. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP splnené neboli, keď oprávnený najmä v dovolaní neuviedol konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach. Z tohto dôvodu dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nebol dovolateľom vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

26. Obdobne tak dovolací súd uvádza, že vzhľadom na nekonkretizovanie právnej otázky, ktorá nebola dosiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, nebol dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP oprávneným vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa vzhľadom na obsah podaného dovolania nebola dovolacím súdom riešená. Zákonodarca uvedenú povinnosť ukladá dovolateľovi. Keďže dovolateľ nevymedzil prípustný dovolací dôvod v súlade s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nebolo možné zo strany dovolacieho súdu, aby pristúpil ku skúmaniu údajne neriešenej právnej otázky a následnému meritórnemu prejednaniu rozhodnutia odvolacieho súdu.

27. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie oprávneného podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

28. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.